

Broj/Број: 4/1-50-1-149-9/04
Sarajevo/Сарајево: 13.07.2004. године

ЗАПИСНИК

Девете сједнице Заједничке комисије Парламентарне скупштине БиХ за одбрамбену и безбједносну политику и надзор над радом одбрамбених и безбједносних структура на нивоу БиХ која је одржана у 13.07. 2004. године у времену од 9,30 до 11,30 часова.

Сједници су присуствовали чланови Заједничке комисије: Шефик Џаферовић, Бранко Зрно, Сеада Палаврић, Осман Брка, Момчило Новаковић, Адем Хускић, Бошко Шиљеговић, Винко Зорић, Анто Спајић и Мирко Благојевић.

Сједници није присуствовао Халид Гењац.

Сједници су присуствовали гости : Бариша Чолак, министар безбједности БиХ, Златко Милетић, директор Управе полиције МУП-а ФБиХ, Цхристиан Хаупт из ОСЦЕ-а, те експерт Парламента ФБиХ Невен Казазић.

Поред наведених, сједници је присуствовала Драгица Хинић, привремени секретар Заједничке комисије.

Сједницом је предсједавао Шефик Џаферовић, у договору са Бранком Зрном.

За расправу на сједници предложен је слиједећи

ДНЕВНИ РЕД:

- 1.Разматрање Информације о стању сигурности Босне и Херцеговине (предлагач: Савјет министара БиХ);
2. Текућа питања.

Шефик Џаферовић информисао је присутне да је одлуком Високог представника за БиХ смијењен привремени предсједавајући Заједничке комисије Зоран Спасојевић.

У том контексту **Момчило Новаковић** иницирао је питање избора новог члана Заједничке комисије умјесто Зорана Спасојевића, након чега би требало изабрати и новог привременог предсједавајућег. Чланови Заједничке комисије сагласили су се да се ово питање разматра у оквиру тачке 2. дневног реда.

Момчило Новаковић кандидовао је и расправу о питању постојања услова за именовање г-дина Енеса Бећирбашића, а након добијања посљедње информације из Министарства одбране ФБиХ, након чега је једногласно одлучено да се ово питање разматра у оквиру тачке 2. дневног реда.

Потом су чланови Заједничке комисије једногласно усвојили дневни ред у цјелини.

Шефик Џаферовић информисао је да је у оквиру тачке 2. дневног реда планирано разматрање Информације директора Управе полиције МУП-а ФБиХ о евентуалним терористичким нападима приликом церемоније отварања Старог моста у Мостару. Како је Информација означена степеном тајности, он је приликом конципирања дневног реда није намјерно посебно истакнуо, како не би изазвали непотребна нагађања код средстава

информисања. Ову Информацију чланови Заједничке комисије требали би вратити секретару након оствареног увида. Након коментара Сеаде Палаврић да је степен повјерљивости те информације непотребно утврђен јер се више података може наћи у средствима информисања него у Информацији, Шефик Џаферовић истакнуо је да степен повјерљивости одређује аутор информације и томе не може одлучивати Комисија.

Ад.1. Разматрање Информације о стању безбједности Босе и Херцеговине (предлагач: Савјет министара БиХ)

Бариша Чолак истакнуо је основне значајке из Информације о стању безбједности БиХ, а стање безбједности дато је из угла гледања агенција које спроводе законе у овој области по свим сегментима. Приказано је стање у ентитетима и Брчко Дистрикту, те стање у СИПА-и, Уреду за сарадњу с Интерполом, а на крају је дата оцјена стања са приједлогом мјера. Питање безбједности обрађено је кроз стање криминалитета, кривичних дјела која се појављују код нас али и код других земаља.

Потом се посебно осврнуо на дио који обрађује питање оцјене стања у БиХ и приједлог мјера.

Навео је да је садашња ситуација у овој области тешко упоредива са претходним стањем јер раније није сачињена Информација сличне садржине, обзиром да је и Министарство безбједности формирано претходне године. Стога би свака наредна информација требала бити квалитетније обрађена јер ће постојати упоредни показатељи. Оцјена стања безбједности која произилази из свих података и информација је задовољавајућа, с тим да се ситуација погоршава у погледу појаве појединих аспеката кривичних дјела као што су дјела рекетирања, навођења на уживање опојних дрога и сл. Ове тенденције захтијевају едукацију свих органа који проводе законе у овој области, захтијевају бољу техничку опремљеност, нови начин приступа и дјеловања и сл. Истакнуо је да је проценат расвјетљености кривичних дјела против живота и тијела 60% а кривичних дјела изазивања опште опасности преко 60%. У односу на предложене мјере, истакнуо је да је дат приједлог додатних мјера како би се стање безбједности у БиХ поправило. Такође, очекује се и од чланова Парламента да својим приједлозима употпуне ову информацију и укажу по потреби на неке ствари које евентуално нису довољно обрађене, с обзиром да се Информација сачињава први пут и да не постоје јединствени стандарди за све субјекте, којих би се придржавали приликом сачињавања информација у наредном периоду.

Шефик Џаферовић био је заинтересован за проценат повећања криминалитета у БиХ за 7,8%. При томе је истакнуо структуру криминалитета по ентитетима и везано за одређене групе кривичних дјела. Поставио је министру безбједности три питања и то да ли је повећање криминалитета од 7,8% резултат реално повећаног броја извршења кривичних дјела или резултат активнијег и бољег рада органа гоњења, зашто у Информацији није наведено питање везано за хапшење ратних злочинаца јер је то међународна обавеза БиХ. Он подржава дати приједлог мјера али је мишљења да се у БиХ морају коначно подузети активнији кораци на функционалном и организационом увезивању свих сегмената у области безбједности.

Момчило Новаковић је питао да ли се Информација односи на стање безбједности у 2003. години, јер ако је везана за 2003. годину, онда се не може водити расправа о догађајима из 2004. године и уграђивати мјере везане за 2004. годину. Како је добио материјал на хрватском језику било му је потребно појашњење појма “националних” у дијелу приједлога мјера, јер ако се тај појам протумачи на одређени начин, у том случају било би потребно усаглашавање са још неким институцијама на осталим нивоима. Стога ће он у зависности од образложења тог појма и гласати за предложене мјере. У односу на конкретно предложене мјере истакнуо је да су прихватљиве мјере од 1. до 7. одмах а остале у зависности од тумачења појма “национални”. При томе је истакнуо да он не жели на овој сједници прихватити ни један закључак који спада у надлежност Комисије за реформу полиције а коју

је именовао Високи представник за БиХ. За њега је упитна констатација да је стање безбједности задовољавајуће кад је констатован пораст кривичних дјела. Предложио је потом да се Заједничкој комисији у наредном периоду достављају подаци по утврђеној методологији и једнообразно ради лакшег праћења.

Осман Брка истакнуо је да прихвата Информацију и потом поставио неколико питања министру.

У свом претходном раду као члан Комисије за људска права обилазио је затворенике и том приликом дошао до сазнања да је највећи број њих кривична дјела учинио у алкохолизираном стању. Стога је упитао шта ће Министарство предузети по том питању како би се одговарајућим законским оквирима превенирала и дестимулизовала употреба алкохола. Ова иницијатива требала би поћи од Министарства. Друго питање односило се на јако лоше стање путева у БиХ, а што доводи до великог броја саобраћајних удеса који резултирају великим бројем повријеђених и погинулих особа. Шта ће Министарство предузети у тој области. Треће питање односи се на недостатак средстава у Војсци ФБиХ што је резултовало да слиједећа генерација регрута неће ићи у војску. Мишљења је да сваки министар мора бити одговоран за несметан рад свог министарства, па тако и у овом случају треба бити одговоран министар одбране ФБиХ, који би требао дати оставку. О овом питању став треба заузети и Заједничка комисија.

Шефик Џаферовић резимирао је питања г-дина Брке на тај начин да је питања дефинисао као потребу за увођењем јединствених европских стандарда у области потрошње алкохолних пића, те стања цеста.

Сеада Палаврић такође је поставила неколико питања. Једно питање односило се на разријешење случаја Леутар, како би се скинула мрља са правосудних органа и полиције. У оквиру опште сигурности занимало је питање везано за серију бомбашких напада у Сарајеву прошле године, чији починиоци нису још откривени. У оквиру заштите имовине и безбједности грађана, занимало је да ли је дошло до смањења надлежности полиције или њеног неадекватног рада, обзиром да се свакодневно обијају станове и пословни простори те озлијеђују грађани, а да полиција није открила починиоце тих кривичних дјела. У области саобраћаја занимало је да ли је резултат лошег рада полиције или не, то што се сада у току викенда на путевима затичу теретна возила која ометају остале учеснике у саобраћају.

Адем Хускић истакнуо је да ова информација садржи два дијела и то дио који се односи на рад ентитетских и МУП-а Брчко Дистрикта и тај дио неби требала разматрати Заједничка комисија, док се други дио односи на ниво БиХ и о томе би се требало дискутовати. Предложио је потом да Министарство безбједности сачини Информацију о стању безбједности за првих шест мјесеци ове године, обзиром да збивања претичу једна друге. Информацију би требало сконцентrirати на приједлог мјера и датих задужења по тим мјерама за поједине субјекте.

Бошко Шиљековић био је заинтересован да ли у БиХ постоје терористичке групе и да ли дјелују.

Златко Милетић одговорио је на нека од постављених питања обзиром да су она оперативног карактера. На питање везано за повећан проценат извршења кривичних дјела истакнуо је да је то резултат имплементације нових закона. До доношења нових закона начелници полиција имали су дискреционо право да мање кривично дјело не пријаве, док то сада није случај. При томе је посебно нагласио потребу за доношењем одређеног броја закона на нивоу БиХ како би смањивали појаве одређених кривичних дјела која раније нису била позната или су била знатно мање заступљена него данас. БиХ-и потребни су закони као што је Закон о дрогама и прекурсорима, Закон о спријечавању трговине људима, Закон о тероризму, Закон о држању и набављању оружјаи муниције, Закон о спријечавању насиља на спортским теренима који постоји у РС-и, Закон о пријевозу «Б» материје, а у току је израда Закона о безбједности саобраћаја. Апострофирао је и однос правосудних и полицијских органа у контексту примјене нових кривичних закона, у који су сви ушли доста неприпремљено. Нагласио је да полицијски органи имају проблема са судовима и

тужилаштвом, поготово нижег ранга, јер се често деси да ухапсе починиоце неких кривичних дјела који потом одмах бивају пуштени од стране правосудних органа. У односу на раније предузете активности, полиција је тражила да јој правосудни органи доставе информацију до ког стадија су поједини случајеви осумњичених обрађени. То је тражено и за случај Леутар. У односу на привредени криминал истакнуо је да је и он можда дао једну исхитрену и непримјерену изјаву, али је нагласио да су у посљедње три године поднесене 83 кривичне пријаве против носиоца највиших функција у држави, али да се даље по том питању није одмакло. Одређене негативности проистичу и због неусаглашености законских прописа на нивоу ентитета и државе БиХ. Такође, велики проблем је и непостојање васпитно-поправних установа у који би били смјештани малољетници који почине кривична дјела. Гледајући свеукупно, потребно је предузети низ системских мјера у овој области.

Бариша Чолак потом је дефинисао појам «национални» као термин којим се жели нагласити државни ниво у смислу јединствених стандарда и јединственог исказивања података а не националност појединог народа. У Министарству безбједности свјесно нису обрађивали питање хапшења осумњичених за ратне злочине обзиром на своју координативну улогу, али се и то питање може евентуално наћи у Информацији. У односу на питања везана за имплементацију нових системских закона, мишљења је да се доста проблема може превазићи бољом сарадњом и координацијом правосудних и полицијских органа. И њему смета такође постојање још увијек великог броја нерасвијетљених кривичних дјела, попут случаја Леутар. Како би ишли напријед у позитивном смјеру, потребна је примјена европских стандарда у раду полицијских структура у БиХ, а то ће се омогућити најављеном реформом полиције.

У односу на постојање евентуалних терористичких група и њиховог дјеловања, у Министарству безбједности немају такве податке јер су то у суштини оперативни подаци којим располаже полиција, али у сваком случају увијек се мора бити обазрив и дјеловати превентивно на спријечавању таквих могућности. У погледу предлагања закона, Министарство безбједности испунило је обавезе које су му дате у надлежност у вези предлагања основних реформских закона.

Шефик Џаферовић након окончања расправе изразио је захвалност министру безбједности на исцрпном информисању, те нагласио да се Заједничка комисија у претходном периоду бавила реформом одбране БиХ док ће у наредном периоду тежиште бити на предстојећој реформи полицијских структура. Поново је нагласио да је процентуално повећање извршења одређених кривичних дјела резултат примјене другачије евиденције и примјене нових закона. Потом је предложио закључак којим Заједничка комисија подржава Информацију. Како је већина чланова Заједничке комисије била заинтересована и за стање безбједности на почетку текуће године, на крају су једногласно усвојени слиједећи закључци:

1. Заједничка комисија подржава Информацију о стању безбједности Босне и Херцеговине и исту упућује у даљу парламентарну процедуру.
2. Захтијева се од Министарства безбједности БиХ да сачини Информацију о стању безбједности БИХ за првих шест мјесеци текуће 2004. године.

Ад.2. Текућа питања.

а) Информација директора Управе полиције МУП-а ФБиХ о евентуалним терористичким нападима приликом церемоније отварања Старог моста у Мостару

Шефик Џаферовић информисао је укратко о достављеној Информацији директора Управе полиције МУП-а ФБиХ, Златка Милетића о евентуалним терористичким нападима приликом церемоније отварања Старог моста у Мостару, те дао ријеч директору полиције.

Златко Милетић на почетку је истакнуо да је Информација означена одговарајућим степеном тајности у складу с одговарајућим подзаконским актима. Навео је да је доста података из Информације објављено у листу «Аваз» и да је тиме почињено кривично дјело

одавања службене тајне. Податке везане за евентуалне терористичке нападе полиција је добила од Интерпола Њемачке, те након тога направила план рада на спријечавању свих таквих активности. Формирана је једна петочлана екипа која је обрадила случај и дошла до одговарајућих сазнања о којима он нема података, већ искључиво тужилац Маринко Јурчевић. Иначе, у току рада на сигурносним припремама идентификовано је око 1100 лица која би могла угрозити церемонију у Мостару. У оквиру те групе налази се једна група лица афроазијског поријекла, те једна група грађана хрватске националности који су извршили нападе на објекте Динка Слезака. Посебно негативна је чињеница да је у оквиру те групе идентификовано око 15 полицајаца који су раније учествовали у извршењу одређених кривичних дјела. Он је у више наврата захтијевао од тужиоца ФБиХ покретање поступка против наведених полицајаца, те њихове смјене, али до данас није ништа урађено. У односу на терористичке бомбашке нападе нпр. на аутобус у Сарајеву, на Мојмилу, као и напад на кућу директора пиваре, идентификована су лица која су то урадила. Полиција у великом броју случаја зна ко су извршиоци кривичних дјела, али је често тешко документовати те чињенице. Нагласио је такође и да је 230 лица афроазијског поријекла који се на незаконит начин добили држављанство БиХ-е.

Сеада Палаврић поставила је потом неколико питања директору полиције. Занимало ју је шта значи да полиција зна ко је починилац кривичног дјела. Како и на који начин је 230 грађана афроазијског поријекла добило држављанство БиХ-е на незаконит начин, ако је радила Комисија која је вршила контролу држављанства натурализованих лица. Мишљења је да цурење информација и доспијеће у лист «Аваз» није проблем тог листа већ полиције.

Осман Брка на почетку је изразио незадовољство што није осигурано тонско снимање сједнице, те навео да он неће убудуће присуствовати сједницама уколико се не обезбиједи снимање. У односу на информисање директора полиције навео је да не може прихватити констатацију да полиција доста зна али да се не може више учинити на спријечавању кривичних дјела. У том контексту поменуо је случај Погорелица који је монтиран случај, те навео да случајно познаје Сабита Макаша који се помиње у Информацији и чврсто је становишта да таква особа није у стању учинити дјело које му се овде ставља на терет. За све што је наведено у Информацији треба дати јаку аргументацију. Занимало га је који су то критерији којим се управља полиција при сврставању особа у категорију наведених 1100 идентификованих особа.

Винко Зорић упитао је да ли се може дати у јавност списак особа која се сматрају потенцијалним терористима или починиоцима других кривичних дјела, како би сви могли знати о којим се особама ради, поготово ако такве особе живе у сусједству.

Златко Милетић одговорио је потом на нека постављена питања. У односу на евентуалне активности починилаца у Мостару, навео је да су идентификована нека лица из групе од 230 особа афроазијског поријекла. У односу на незаконито стечена држављанства за око 70% случајева услјед чињења кривичних дјела од стране службеника који су обављали ту дјелатност, истакнуо је да као члан Комисије која се бавила питањем преиспитивања додјељених држављанстава има такве податке. Ова Комисија има само овлаштење дати препоруке ентитетским полицијама за одузимање држављанства у таквим случајевима, што је и учинила. Поступак одузимања држављанства у надлежности је ентитетских полиција и ту је процес доста неефикасан. Подаци за таква лица могу се тражити од предсједавајућег те комисије, а и он их као члан Комисије може доставити Заједничкој комисији. У односу на утврђивање критерија за сврставање неких лица у групу од идентифицираних 1100 лица, истакнуо је да се та лица сврставају на основу оперативних података од лица са терена, података добијених од обавјештајних служби и сл. Навео је примјер претреса једне хуманитарне организације којом приликом је нађен материјални доказ о постојању терористичке организације. Критерији су иначе уједначени, тако да поред особа афроазијског поријекла постоје и друге идентифициране групе и особе као потенцијални извршиоци кривичних дјела, као што су нпр. припадници Равногорског четничког покрета и сл.

Шефик Џаферовић на крају је нагласио да замјера што се о оваквим и сличним информацијама неопрезно излази у јавност. То је лош знак свим заинтересираним особама које су жељеле доћи у Мостар. Предложио је да Заједничка комисија Информацију прими к знању, што је једногласно прихваћено.

Сеада Палаврић потом је предложила закључак да се од предсједавајућег Комисије за преиспитивање држављанства натурализованим лицима или од директора Управе полиције-МУП-а ФБиХ, који је уједно и члан те комисије, затражи да Заједничкој комисији достави списак натурализованих особа за које постоји доказ да су држављанство стекли на незаконит начин, а исто нису изгубили у поступку преиспитивања.

Овај закључак чланови Заједничке комисије усвојили су једногласно.

б) Чланови Заједничке комисије били су сагласни да је неопходно одмах извршити поуну упражњеног мјеста члана Заједничке комисије из реда српског народа из Дома народа послје смјене Зорана Спасојевића, након чега је једногласно усвојен закључак којим се захтијева од Дома народа да овај процес оконча у што краћем року. По избору новог члана извршиће се и избор новог привременог предсједавајућег Заједничке комисије.

ц) **Момчило Новаковић** истакнуо је да је назадовољан добијеним одговором Министарства одбране ФБиХ, поводом тражења документације везане за испуњавање услова за именовање на мјесто замјеника министра одбране БиХ Енеса Бећирбашића. Достављена је сва друга документација осим акта о престанку активне војне службе именованом и фотокопије радне књижице именованог са увидом у радни стаж за период 1992.године до данас. По његовом мишљењу очито је да се ова документација не жели достави и то доказује његове сумње, стога ће он ово питање поставити и на наредној сједници Дома.

Сеада Палаврић истакнула је да и она у потпуности жели поштивање законских одредби једнако за све. Стога је предложила закључак којим се од предсједавајућег Савјета министара БиХ захтијева да Заједничкој комисији достави тражену документацију која ће послужити као доказ о испуњавању законског услова за именовање г-дина Енеса Бећирбашића на мјесто замјеника министра одбране БиХ.

Овај закључак чланови Заједничке комисије усвојили су једногласно.

Записник сачинила:
Драгица Хинић

Замјеник привременог предсједавајућег
Заједничке комисије:
Шефик Џаферовић